

ס פ ר

באר שבע

והוא

תוספות על כל המקומות כשים שלא נמצא בהם תוס' הלא הלא הלא ב' מסכתות קמנות
זקוקים הרבה גחורשים כדרכת הלכות עמוקות במס' סוטה. ובמס' חולין.
ושאר הרבה סוגיות המדיות כנמצא ודבריו תוס' והמסקים:

ושאלות ותשובות

ולפי שזו הספר כולו שבעה ספרים הנקובים בשמותיהם כפוב מעם ודעת כנוכר
בהקדמת הספר ע"כ קרא רבינו המחבר שם הספר.

באר שבע

תבין מדוננו מורנו ורבינו הגאון הנשר הגדול מהו' יששכר בער איילינבורג זצ"ל ר"מ ואב"ד בכל
סדינת פרוזיאל בסדינת איטאליא תלמידו של בעל הכבושים והסמ"ע ורבו של בעל
נדולי תרומה, ובינה לעתים, כאשר עיניך תחזינה משרים בפנים הספר.

גדפם ראשונה במציניא ונפח ספ"ד) בהסכמת הגאונים מהר"ל מפראג ובעל הכבושים וכו' כאשר
נכרים סע"ד ונשנה בפפ"ם (נשנת ספ"ע) ובעת יקר נמצאים. ועתה נדפס בעו"ה בפנים הג'.

ע"י המוציא לאור ברוך ישעי' כהנא בווארשא

ווארשא

לר"ך חסה לומר כן דל"כ קשה קושיא חוקה אחרי לא גזרו בישו' בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה אטו זה המבשל עלמו שמה יבא אח"כ ללשל מני בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה שאסור מן הסודרה אע"פ שאינו רואה לאכול כשם שגזרו על האכילה ואסרו באכילה כל בשר בחלב אפילו של חיה ועוף מחוס שחששו אם אחיה מחיר לו לאכול בשר חיה ועוף בחלב יבא אח"כ לאכול מני בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה שאסור מן החורה שפירי החורה אחר הבישול בלא אכילה כמו האכילה בלא בישול וא"כ היה מן האורך לטעות פניו לב שול כמו לאכילה ובמה שכתבתי נסתלקה קוביא זו לפי שלא גזרו רבנן גזירה בשום מקום אלא דוקא בדבר השכיח ולא בדבר שאינו שכיח כדליתא בנחמם דוכתי ולכן לא גזרו אלא על האכילה בלבד ולא על בישול בלא אכילה ואפילו לדעת הפוסקים דח"ל דחיה ועוף לא אסרו רבנן באכילה בלבד אלא גם בבישול ופירשו זה דקמי המשנה כל הכשר אסור ללשל היינו כשאונו ללשל ממש בקדירה לפי שגזרו על בישול חיה ועוף בלא אכילה כמו שאסרה התורה ללשל בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה אין להקשות דמאי שאל גזרו על בישול בחלב בהמה טהורה ד"ל דשי' החם שיש אחד מהם כבר אסור באכילה ואין לחוש שמה יאכלם אבל בחיה ועוף בחלב שכל אחד בפני עצמו מותר גזרו על הבישול שמה יבא לוי' חסור אכילה כשם שגזרו באסור העלמה על השלשן כמו שפירש בהרי"א המיני משנה בפ"ג מהמ"א ע"ש ו"ל שיה היה עצמו של הרשב"א דכחב בחבובה דאסור ללשל בשר בחלב אשה משום מראית עין לפי שהוא סבר כדעת הפוסקים דחיה ועוף נאסרו גמי בבישול בלבד בלא אכילה מטעם שכתב המיני משנה שהבאחי וא"כ אין להקשות על הרשב"א דהא לא תשמו גבי חלב בהמה עומדה דאחי הכס שהלכ בהמה עומדה כדליתא בנ"ל ו"ל לאחד שפירש והוי שמה יאכלם לאסור החלב אשה מותרת לאכול לאחד שפירש והוי דומה ללשל חיה ועוף כן נראה לי :

(ה) גרידין כדבר פירק מי באמר דח"ק אמר לך אפשר בפאה נכרי' וכו' מלאתי כבוד שם בגליון ו"ל נראה לי מאן הימר לשערות שהנשים נשואות נוחות בראשיתן יחושע בצנו עכ"ל. וכן כתב זה החכם הזכיר בשלתי הנכונים קלו בפרק במה אשה יולדה אמתיתין ויולדה אשה בדבול ובפאה נכרית בחלר ח"ל לע"ד להביא ראייה וסגן לנשים היוולדות נכשוי שערות שלהן כשן נשואות אבל במקום קליעת שערין נכשוי שערות שלהן כשן קרינאל"ו בלעז מההיא דשנינו בפרק במה אשה יולדה דף ס"ד שהאשה יולדה בפאה נכרית שבחם ופירשו המפרשים כי פאה היא מנבעת ודבקי זו שער נאה הרבה והיאם אורו האשה על ראשה כדי שהקטן בשער והיאם חתה נשואה על בעלה הרי דבנשואה מיירי בגמרא דהשעם משים שלא חתונה על בעלה הרי דבנשואה מיירי והיא פאה נכרית הוי ממש כעין אלו הקרינאל"ו ומשעם להדיא שזוהרות נשים ישראל להתקטש בהן דשער בנשואה עזרה דקאמר לא הוי אלא בשער הדבוק לבשרה ממש וגוראם גם בשר עם השער וכו' עד ואין לומר שהיו משימים לשעף או מדי על הפאות נכרית דא"כ מדי אחי הוא קשוע הרי כל עצמו של אורו קשוע לא הוי אלא בשביל שפראה בעלת שער אלא פשיעו דמיירי שכולות בשערות מנוולות עכ"ל. ואני מלאתי כבוד בכתיבת זו הרב המוכחקה מהר"ד יהודה ו"ל קאנאלנבוגין שכתב עליו לא זה הדרך ולא זו העיר שהנחילו לנו אנוחיות חכמי המשנה והבמראה והמפרשים והפוסקים ו"ל מפני שהרדב"ך פשטו הרבה יותר מביטחא כדמחא דמה שמו הימר להתקטש וללאת בפאה נכרית בבולי גמרא מיירי דוקא בפאה נכרית מנכוסה חתח הפכהה ועל ראשה רדיד כמו השערות הדבוקות לבשרה ממש כי לא הוי רגילות בפאה נכרית אלא דיקא הגשים שהיה שערין מועט וכדי שלא ירגישו בעליהן במעוט שערין שהוא ינוול לגשים היו רגילות לקטור בשערין פאה נכרית כדי שפראה בעלת שער הרבה אבל הגשים שהיה שערין הרבה לא היו רגילות בה כלל כדמזכיר בהדיא בגייר פרק מי שאומר בשם זמין וח"ק אמר לך אפשר בפאה נכרית כו' שהבאחי לשל דוק ומתכח וכן

שלשה עשרים נכונים חדר שהרי מלניו שהמיוו בענין אכילה בשר עוף בחלב יותר מחסור דם ושאר כל חיבורין שכתורה והיינו אסור העלמה על השלשן דמן ריש פרק כל הכשר שגזרו בית הלל שלא לפעולת אפילו בשר עוף עם הגבינה על השלשן שהוא אולכ עלי מפני שיש לחוש שמה יבא לאכלם יחד משא"כ באסור דם ושאר כל חיבורין שכתורה שלא אסרו בהן העלמה שהרי לא אסרו לישראל לא על השלשן שאוכל הכהן עליו תרומה וקדשים אי גמי שאוכל הע"א עליו דם נבילות ופריפות ויין נסך אע"פ שהוא חמירי ואם האמר הוי ופאה עצמו עמי ארך גזרו העלמה אטו אכילה הלא התכילה עומה של בשר עוף בחלב אכזה אסורה אלא משום גזירה שגזרו רבנן אטו אכילה בשר בחלב שאסור מן החורה וא"כ הוי גזירה לגזירה ואין גזירה גזירה לגזירה אפילו רב יוסף גריס פרק כל הכשר שבשר עוף בחלב אסור מן החורה י' לומר דעממא רבה איכא במילתא והוא דמשום דלא בדילי אינטי מימה שכל אחד הימר בפני עצמו הוא החמירו בו יותר מבשאר חיבורין. ועוד ר"ל עמם אחד יותר טוב מה דכשם שאסרו לאכול בשר עוף בחלב אע"פ שפ"ק אינו דומה כלל לבהמה בשום דבר וליכא למיחש כל כך דחיה לאתלבי בבשר בהמה ואפ"ה אסרו ולא הספיק להם שאסרו לאכול בשר חיה בחלב משום גזירה דחיה לאתלפי בבשר בהמה ואין ספק שפיר משעם כיון שאין משמעות הכתוב אלא גדי בחלב אטו מים ריש מקום לנחוקים לרדות בו לפיכך עשו חכמים ו"ל הרחקה יתירה אף שהיא מופלגה מאלו כדי לה זילא מלבן של הנחוקים דכן מלניו בכל המקומות שעשו ללשל דעת הנחוקים או עמו הרחקות יתירות עד קצה האחרון כמו שזמנו גבי תעשה פרה תרומה במשנה פ"ג דהבב"א פרה ומייתי לה בפרק חזירי בקדש שהנחוקים היו יזמרתין שאין מעשה הפרה כשר אלא בתעורבי משם כו' ע"ש הכי נמי יתבו בדבר זה הרחקה יתירה מופלגה עד שאסרו אפילו העלמה בבשר עוף בחלב מה שלא עשו כן בשאר חיבורין שכתורה והשאה עולל ללמוד בקל וחומר ומש דם שלא גזרו בה העלמה אחי אכילה השעו בה משום מראית עין בשר עוף בחלב גזרו בה העלמה אחי דין שיש לחוש נפשו משום מראית עין משעמים שכתבתי. ועוד דיותר איכא למיחש כאל דהא הנחוקים אינם אנונים דם ואוכלין בשר בחלב ואלו בשר גדי בחלב. ועוד שהרי עמי הנחיים חוקו לדבריהם יותר משל תורה כי דברי תורה אינם נכרית חוק כל כך לפי שאין בני אדם מלולין בהם וכפרת באסור דם בדדילין אינטי מימה מתחת מראית כדמין בפרק בחרא דמכות א"ש הרם שנשעו של אדם קלה ממנו מקבל שר כו' ואפ"ה השעו בה משום מראית עין שמה יבא לאכול דם ממש שאסור מן החורה כל שכן שיש לחוש משום מראית עין גבי בשר עוף בחלב וגם אין לדחות ולומר דהא אפילו בבשר בהמה אינו אסור אלא דרך בישול דוקא. אפני שם בזה יש סתי תשובה בדבר חדר שהרי בשר עוף בחלב ממש אסור באכילה מדרבנן הפילו אם אינו דרך בישול רק כעין ששועין בשר עוף בחלב שקדים וא"כ שפיר איכא למיחש משום מראית עין שלא לאכול בשר עוף בחלב שקדים מפני הריאה שיסבור שהוא חלב ממש ויבא לאכול בכה"ג בשר עוף בחלב ממש ועוד שהרי איכא למיחש שפירא חלב ויסבור שהוא חלב כשם שהוא אסור שהוא חלב ממש דכשם שאינו יודע זה הכי גמי אינו יודע זה ויבא ללשל ולאכול בשר עוף בחלב ממש. ואין להקשות לדברי דהא מותר ללשל בחלב בהמה טהורה ולא משא למראית העין מפני שיש לדחות ולומר דלשולל אמת לך דאיכא למיחש משום מראית עין אפילו בדבר שאינו אסור כלל מן החורה וזה דלא חשבו למראית העין גבי בישול בחלב בהמה טהורה עממא רבה איכא במילתא והוא משום דלא חשבו בשום מקום למראית העין בדבר שאינו שכיח כלל גזרו ללשל בחלב בהמה טהורה שהרי אין אדם רגיל ללשל בשר גזרו ללשל בחלב בישול והחלב בהמה עומדה כבר אסור וזמיר מן החורה ודל"ל שלא יקרה כן פעם אחת בכמה מחוץ שנה שיבשל ישראל בו בהמה טהורה משום הכי לא אסרו אורו משום מראית עין ובהכרח

וזן פערט'י צוהיא צוהוף פ"ק דערין וכן העריך ור"ע מצרעטער זיל פאה נכרית רגילים סיו נשים שטערן מופט לקשור שיער נשים נכרית לשערן שגראס כמו שהוא שערן ע"כ. ומדכחו שגראס כמו שהוא שערן משמע בהדיא שכל עגמו של אחו קשור של פאה נכרית א לא הו אלא כבזיל שגראס בעלמ שיער הרבה כל עגמה הדבוק לבשרה ממש א"כ בהכרח לריך אהה לומר דקשם דשיער עגמה הדבוק לבשרה ממש מכוסה חתה השבכה ועל ראשה רידיד כך פאה נכרית א השקורה בשיער עגמה היחה מכוסה עמסן חתה השבכה ועל ראשה רידיד מנמה טעמיהם שגראס בשמוך ומה שסחר החכם הנזכר סברא זו באמת הענין באמרו דא"כ מאי מהני יהוה קשוע סרי כל עגמו של אחו קשוע לא הו אלא כבזיל שגראס בעלמ שיער אלא פשיעא דמייירי והגלות בשערות מגולות וכו' נראה מדבריו שהבין מה שאמרו כבזיל שגראס בעלמ שער ר"ל שהשערות של פאה נכרית יהיו נראות לחוש עין הרואה להטעות ואינו להחייק הפאה נכרית לשיער עגמה הדבוק לבשרה ממש דחמנא לילין מהאי דפסחא פי אריך ועלה על הדעת שיהיה מותר להראות עגמה כעוברת על דם פסח דהא ללאח בשיער עגמה שגראס מגולה אסור מן החורה כדלויסא בפסקי סמירי ראשה פרוע דאורייתא היא דכתיב ופרע את ראש השעשע ומנא דבי ר' ישמעאל אזהרה לנמוס ישראל שלא ילאו נפרוץ ראש וכו' והלא הרבה דברים אחרו חכמים לגשים מפני מצויות העין ועוד דהא כתב הרמב"ם בפ"ד מהלכות אישות ואינו היה דם יהודית הוא מנסה הליגעות שנהגו רבות ישראל יולאה לשוק או לנשו מוטלם וראשה פרוע ואין עליה רידיד ככל הגשמי אע"פ ששגרה מכוסה במתפתח כר והטור אכן העזר בסיומן קט"ז אחר פסקה ואינו היה דם יהודית יולאה וראשה פרוע אפילו אין פרוע לגמרי אלא קלפס בראשה כיון שאינה מכוסה בלע"ף כ"י חזר וכתב פסק הרמב"ם אע"פ שמכוסה במתפתח כיון שאין עליה רידיד ככל הגשמי כר' וזוהי למדק מנא חידוש איכא בדברי הרמב"ם האלה שפי מדברי הסור טיפה המוקדמים ועל הרמב"ם גושה איכא למדק למה כתב מתפתח במקום קלחא הנזכר בגמרא שפירשו סל. ור"ל דהרמב"ם בל' לאשמועינן חידוש זה דלא מיבעי' דל"ם בקלחא לחוד שאינו מכסה לגמרי השערות שהיו הוא חלול בכמה מקומות לפי שזינן קלפסין יש כמו שכתב בהדיא בעל תרומה דרסן בסיומן ו' אלא אע"פ שמכוסה במתפתח שהוא מכסה לגמרי השערות אפי"ה אין בני וכבר אפשר לומר דמתפתח הקלחא הרמב"ם ר"ל דעבדי פירוש לכסי השער ובה הרמב"ם לאשמועינן חידוש זה דלא מיבעי' דלא בני בקלחא לחוד שיש בו חררה לגריעותא חזא דלא עבדי ביחוד לכסוי השיער אלא לחם בו פתך ופסקן כדפרש"י בפ' המזיר ועוד שאינו כיסוי מעליה מחמת שהוא מלא נקביו חללים ואינו יכול לכסות לגמרי השערות אלא אע"פ שמכוסה במתפתח דעבדי פירוש לכסוי השיער וגם הוא כסוי מעליה שהוא מכסה לגמרי השערות אפי"ה לא בני משום דשני כאיים נמורים בעינן ודעבדי ביחוד לכסוי השיער כמתפתח או שבכה והדומה לה ועל המתפתח רידיד משום דהו מנסה יסודת שנהגו בנות ישראל ולאו דוקא נקט הגמרא קלחא והשפא היך ועלה על הדעת שיהא מותר ללאח בפאה נכרית מגולה לחוד שפי מתפתח דעבדי ביחוד לכסוי השער וגם הוא מכסה לגמרי השערות ועוד דאלו היו יולאות בפאה נכרית מגולה מה שאינו כמתפתח שלא חתנו על בעליהן שידעו שיש לכן שער מופט פלא כיון שבעליהן יראו שהולכות בשערות מגולות ידעו כדבור שמיין אלו שערות עגמה המאוברים בראשה חמש ואולי חשב החכם הנזכר שהיו רגילות בפאה נכרית כל הגשים אטם ששערן שיש הרבה כדי להסוף קשועו כמו כובע של שער שטשאים אנשים על ראשן ולא כדפרש"י ור"ע והערוך שהבאתי לעיל ומה שהביאו לעשות ושבטם זה הוא הפירוש שכתב הוא בשם התמשים פאה נכרית שיש מנענע ודיקו בו שער נאה והרבה והימים איתו האשה על ראשה כדי שהקשוע בשער עכ"ל. הוא סבר דהאי מנענע תמים איתו האשה מגולה על ראשה כדי לסיסוף קשוע כמו כובע של שיער שטשאים אנשים על ראשן וזה ודאי לא עלה ולא יעלה על דעת שום מאי אוריין דא"כ מאי קמבעיא

ליה לרבי יוסף בר חנין פסק חלק לענין מיר הגדחה פאה נכרית של נדקיות מהו או כגופה היא וינעל או כמלבושה היא ושקף פשיטא כמלבושה היא כיון דעבדי להוסיף קשוע בעלמא דמאי שגא קשוע זה משאר מלבוש שלה של קשוע מלבד דבמיר פסק מי שאמר מוכח בהדיא כדפרש"י והערוך כמו שכתבתי לעיל ועוד דהך פירוש שכתב הוא בשם החפרשים כבר חקרתיהו ודרשתיה ומאחתייה שלא פירש כן אלא הרמב"ם לחוד בפירוש המשנה דשבת פסק גמס אשה יולאה והא ודאי דהוא סבר כדפרש"י והערוך כיון שכתב בפ"ט דהלכות שבת ולא בפאה של שער שמתחם על ראשה כדי שגראס בעלמ שער הרבה ולשון בעלמ שער הרבה משמע שגראס על כרחק לריך לומר שהיא מכוסה כמו שער עגמה פסק גמס שכתבתי לעיל. ואין להקשות אם לא היו רגילות להשחמם בפאה נכרית אלא דוקא הגשים שהיה שערן מופט כדי שלא ירגישו בעליהן במעוט שערן שהוא ניוול לגביה א"כ למה בחרו דוקא בפאה נכרית יותר מבגשי או פסקן ויולאו בזה ד"ל משום דלפעמים השבכה נפתח ממקומו או לרפיין קשורה בראשה היא מתרחבת ושער ראשה נראה משען מנען לנחמן הלכך בחרו בפאה נכרית יותר מבגשי או פסקן כדי שלא ירגישו בעליהן ואפילו אי הוה היבנין ליה להחכם המכר טעויה דמה ששנו היתר להתקשע ולגלח בפאה נכרית בכל הני מקומות הנכרית מיירי בפאה נכרית מגולה לגמרי אפי"ה אינו יכול לסיבא רחיה ואפילו זכר לדבר ליכא להסור לגשים שאוואה ללאח בפאה נכרית מגולה בשוק או בחצר דבקעי ביה רבים כמו שעלה על דעת החכם הנזכר מפני שהפסח דפרש דמה ששנו היתר להתקשע ולגלח בפאה נכרית מיירי דוקא בחצר שאין הרבים בוקעין בו וא"כ בתנאי פרח כל העורח הזה החכם הנזכר דהא אפילו בשערות ראשה ממש מגולות מותר לה ליקר בחצר שאין הרבים בוקעין בו ואינו אסור אפי' משום דם יהודית דהיינו מנהג הליגעות שהגו בנות ישראל כדמוכח בהדיא בפסקי המזיר אחר ר' אשי א"ר יוחנן קלחא אין בה משום פרוע ראש הוי בה ר' זירא היבא חלמא בשוק דם יהודית היא ואלא בחצר א"כ לא היתה בה לאברהם איניו שיושבת חתה בעלה כו' ופרש"י והואספוח והר"ן אם כן דאמר ר' יוחנן קלחא אין בה משום פרוע ראש משום דכלא משמע דכלא קלחא זיחא יש בה משום פרוע למזר ודרך מבוי דלא שכיחי בה רבים ע"כ. הרי בהדיא משמע דבחצר שאין הרבים בוקעין בו אפי' אם שערות ראשה ממש פרועות לית לן בה וכן משמע בהדיא מדברי הרמב"ם בכ"א שכתבו מהלכות אסורי ביאה מדברי ה"יור אכן ה"יור בסיומן כ"א שכתבו ח"ל לא ילכו בנות ישראל פרוע ראש בשוק אמת פשיטא ואחמ אשה איש ע"כ. וכיון שדקדקו לומר בשוק משמע דוקא בשוק אבל במקום שאין הרבים בוקעין בו לית לן בה ואפילו משום מנהג ליעשות ליכא דהא לא נחחו לכבוש החס אלא מנהגי ליעשות ואע"פ שכתב הטור אכן הטור בסיומן קט"ז וז"ל ואיזה דם יהודית יולאה וראשה פרוע אפילו אין פרוע לגמרי כו' עד אבל במבוי שאינו מפותל וחזר שאין הרבים בוקעין בו לא תלא ע"כ. לא חידוק מייסה לא תלא מבעלה על ידי כך הא דבר שאינו הגון מיהא הו שאין זה מנסה הליגעות כמו שדקדק בית אובך שם ותמה מה על הטור דהא ליתא שפירי הטור גושה ככתב בסיומן כ"א דדוקא בשוק לא ילכו בנות ישראל פרוע ראש דמשמע אבל בחצר שאין הרבים בוקעין בו לית לן בה וכבר פירשתי דלא נחמ החס לכבוש אלא מנהגי ליעשות מה שאין כן בסיומן קט"ז לא נחמ לכבוש החס אלא כל החלקים שחלא מבעלה בלא מכוסה בו שלא תלא הילכך כתב הסור אבל במבוי שאינו מפותל וחזר שאין הרבים בוקעין בו לא הלא אע"פ דאפילו דבר שאיש הגון נמי לא הו. ואין להקשות היך אפשר לערש הא דתנן יולאה אשה בכבול ובפאה נכרית בחצר דמייירי דוקא בחצר שאין הרבים בוקעין בו דהא שפי משונות בדבר חזא מדיואלה בכבול האו אפי' בחצר דבקעי ביה רבים מדקתמי כדרישא שאינה בכבול לרבות הרבים שמה דלר"ה דוי"ף הוא

הוא ואסור ממילא דהויה פאה נכרית מדביל' להו כהדי הדדי ועוד דא"כ ה"ל לפרס דהאי חזר דוקא בללא בקעי ביה רביס ד"ל לעיני איבור שבה אין הכי נמי דשריס שייס אלא דשאה נכרית רביב עליס איבור ממקום אחר דמאס דה יאודיה הוא דאסור בלאס בה לחזר דבקעי ביה רביס ובהי ניחא לי הא דלא קמי בריסא וחיוב ויאלה בפאה נכרית לרשיה הרביס כדקמי בכנול והוא משום דלרשיה הרביס הפי' בחול אסור מאס דהרי דה יאודיה רביע עליה והא דלא פירס הגמרא דהאי חזר דוקא בדלא בקעי ביה רביס הוא מאס דאין כאן מקומו דהכא לא איירי אלא לעיני איסור שבת ולא וענין דה יאודיה ופילו אי הוה יבזין ליה להחכם הכוזב כל שעויה דמייירי בפאה נכרית מגולה ופילו בחזר דבקעי ביה רביס אפי"ס אינו יכול להביא ראייה ולא אפילו זכר לדבר מהמשה דשבת בבנה עליה עיקר יסודו מפני שיש לפרס האי יואלה אזה ככנול ובפאה נכרית בחזר דקאמר היינו מאסו לתא דשבת אין כאן איסור אבל לעולם אסור דה מאס ויאודיה במקומו עומד ודוך זה כדנשה וסלילה בגמרא וכבר כתבו הרא"ש והר"ן זה הדרך כהיינו בשבת גופיה במשה ראשונה דשבת דוק ומשכח (הגה"ה וחי אוב"ך יופך משלי להביא ראייה מבוזרת ומבוררה שאין להשיב עליה נהיה דתמן בנדרים פרק ד' הגורד משארי הראש מותר בנשים שאין נקראין אסורי הראש אלא הנשים ויפירש בגמרא מ"ט אשכיס זמנין דמיכסו רישיהו וזמנין דמנלו רישיהו אבל נשים לעולם מיכסו ופרש"י אבל נשים לעולם מיכסו שאינם אסורי הראש ועמופות כל שעה בלבינס ע"כ. והא איתא שכל הנשים היו רגילות בפאה נכרית מגולה כדי שחוקקט בעשר לחיוב עין הרואה כמו שפלה על דעת החכם הדיכר א"כ קשה היאך יופשר לומר שאין נקראין אסורי הראש אלא הנשים ולא נשים מטעם דנשים עמופות בכל שעה על ראשן בלבינס הלא הא ליהא שהרי אינם עמופות על ראשן בלבינס רק בשערות שאורים כיון שהולכות בפאה נכרית מגולה ואדרבה איפכא מסתברא כיון שאינן עמופות על ראשן בלבינס רק בשערות שאורים הם נקראים אסורי הראש עפי מאנשים אלא מחוררתא כדפירשתי וכו' לא מדי. ע"כ הגה"ה) ג: בה"ה שלפניו וז' בשלפני הנדרים כתב דברים שאין להם שחר כלל ח"ל לפי הרא"ש והא"ר א"ת סומן ש"ג אהורה ילדה ללאה בחוטי שער של זקנה ותימיו פי"ט מה"מ חזיר לילדה ללאה בחוטי שער של זקנה וטעמיהו מבוזר כי חלוי פלוגתיהו לפרס כדי נכבא דקאמר גמרא ובר"ן מבטיח לפי מיימוני דדוקא בנדרהה היו גורסין כדי נכבא אבל בנדרהה ספריים שלנו אין כבוד כרי נכבא ומדגרים רב אלפס בנדרהה כדי נכבא אם כי נכבא בנדרים צעמיו יראה כזה ע"כ הגה"ה) והנה כל מי שלא הוכח בנדרים צעמיו יראה כזה שקר גמור מה שכתב ובר"ן מבטיח לפי מיימוני שהרי הר"ן פירש כדי נכבא דקאמרה גמרא בנדרים ואבז גמרא נקטיה כלימור דאין הכי נמי דלא אינטיריך התנא לאשמועינן דלא הלא ילדה בגל זקנה דפשיטא דלא חלא ופירש זה מוכרח מלשון שפירש קודם זה בשלמא זקנה בשל ילדה שבה הוא לה וכוין דדרכה בכך אינטיריך לאשמועינן דאסור ללאה משום דזמנין מחייבי עלם אבל ילדה בשל זקנה נגזיא הוא לה וכוין דלאו אורח ארעא לא אינטיריך התנא לאשמועינן פשיטא כיון וזוהו ממש כדפירשו הרא"ש והא"ר דמסקנת הגמרא היא דאסורה ילדה בגל זקנה. ואלו הרמב"ם פירש כדי נכבא לחנם ובלא אמה נקטיה דודאי בילדה אין לחוב שמה תראה שגזיא הי לה כמו שפירש הרב התמיד והוא להיפך ממש מפירוש הר"ן וכן כתב בית יוסף בשפוטות שר"ן סבר כפירוש הרא"ש והא"ר ולא כהרמב"ם ופשוט הוא. גם שכתב ומדגרים רב אלפס בנדרהה כדי נכבא א"כ משמע דכדכרי מיימוני ס"ל אין זה אלא דכרי נביאות שקר שהרי גם הר"ן גרים כדי נכבא ולא ס"ל כהרמב"ם כמו שכתבאר ועוד שהרי כתב דטעמיהו של העור והמב"ם ז"ל מבוזר כי פלוגתיהו לפרס כדי נכבא דקאמר בגמ' הכי הוא בעלמא כתב כדי נכבא אובל שני פירושים א"כ מנא ליה דרב אלפס סבר כמיימוני ואני אומר אדרבה איפכא מסתברא דכבר רב אלפס כדכרי הרא"ש והר"ן דאל"כ אי אפשר דהו שחקי מלהיזר

דעת הר"ן החולק עליהם כהנהגה ועוד שהרי קודם חזקה קשה על פירוש הרמב"ם והיא היאך שיך לומר דתנא חיי שקרא משום איירי וכן לא יבשה וכבר נתעזר בקדושה זו הכסף משנה ולא מאז לו זכוח עד ש כתב שראיה צעמיו שרסא אחרת היחה לו להרמב"ם בגמרא א"כ די לו להרמב"ם להפיקו אח עלמו למה לנו למשכין כפשיה דרב אלפס על חנם על כן אומר אני לא חסדה לו ולא משמע אליו כלל ועקר בכל מה שכתב בשתי הגהות המדריס כי הם דברים צעלים הכל הנשים וכדי שלא יכבא בהם ונתנו על כן עמדתו על מקום טעמו :

(ב) ביבמות פרק הערל בשמעתא וסבר ר' יוחנן בדרגתן לא צעיא רבייה והא הניחא מקום כ' כתב גמורי יוסף ח"ל והרמב"ן ז"ל מיקל להחיר דכריי' לחוד באיסורין שאין להם עיקר מן האורה כגון חלת חויה לחזק אלא שאפשר לומר דחלת ח"ל טעמא אחרתא הוא מפני שאין איבורה בכל מקום מדע שלא התירו בשום איסורא דרבנן לבעול ברוב אלא ההם ובהיא דעלים ששכרו מן הרקל ב"ע ומעשה אין לנו ראייה לבעול אפילו איבורין של מ"א כגון חלב וחמאה וגיבה בשמות מ"ס ומיהו כדרי כן נראה עיקר צעמי שאין איסורין שיהו בכלל הוא אפשר דבעול חד הריעוב"א עד כאן לשונו. ואני נפלאתי הפלא והלא היאך אפשר להעלות על לב דבר זה דחמאה של מ"א אינו בעל חד כדרי ופתן וביבולין בעל חד כדרי דהו הוא יציב בארעא וגזירא בשמי שמיא שהרי פתן וביבולין מליט כפירוש המשנה שלמה בפרק אין מעמידין שגזירי עליהן חכמי המשנה ומה שאנו יוהנין עכ"ז היתר בפתן כתבו הפוסקים דהיינו משום שאנו סומכין על הירושלמי דבפרק כל שעה ופרק אין מעמידין דמשמע מיהו דגורח הפס לא נתפשטה בכל המקומות ובמנהגא תליא מלתא ואלו חמאה של מ"א לא מליטי לא הפוסקים המפורסמים קמאי דקמאי ובחראי ז"ל פסקו בהדיא שהיתר גמור הוא לאכלה ומכללם הוא ר"מ שהשיב לר"י שהיתר גמור הוא מכמה ראיית חזקה כמו שכתב בתשובות מיימוני דשייכי לבלכות מ"א ומסקי ועל זה אומרים בלרפחים לאכלה החמאה שלם ומקפידין על האשכנזים שנמנעו מלאכלה לפי שיש בירושלמי כוף פ"ה דמכבה תרומות כשם שאסור להחיר אח האסור כך אסור לאסור אח היתר ע"ש. וכן כתב בשערי דורא שטהנין היתר בחמאה ש"ג צמזינה שואבין וכן נהגים עוד האם גם ובכל גליליה צמזינה וא"כ יוחד היה ראו' להיות חמאה של מ"א בעל חד כדרי כמו חלה ח"ל דיקלא טפי מפני דלא מיבעיא שאין איסור בכל מקום כמו חלה ח"ל אלא אפילו בשום מקום אינה אסורה מדין הגמרא מפני שלא נזרז עליה כלל רק מקנת הגאונים אחרים כמ"ס הרמב"ם ז"ל בפרק ג' מהמ"א ואפילו גביות של מ"א אין איסורין בכל מקום כמו חלה ח"ל כמו שכתבם הח"ס בפרק אין מעמידין שבהרבה מקומות אוכלין אותם מפני שמעמידין אותם בפרחים וגם נאויי רביגיא היתרו אותם במקומם מטעם זה משום דאל"ל דהלכה כמ"ד בפרק אין מעמידין הטעם איסור הגביות של מ"א מפני שמעמידין בעזר קיבת כבילה ולא חיישי לאיך טעמי המפורשים בגמרא ואם כן י"ס לדמות מן הראוי גביה של מ"א לחלת ח"ל להיות בעל חד כדרי הואיל שאיסורם ג"כ אין שום בכל המקומות כמו חלת ח"ל. והקשה אלי יוחד מהו א"ת מה שפשוט ביבולין לפתן שאין איסור שלהן שום בכל מקום ולפיכך בעל חד כדרי חס דבר שאסור לשמנו וכו' להאמינו שהרי כבר הגדירו הח"ס בכמה דוכתי והה"ה ובמ"ג והאר' פוסקים המפורסמים דלמ"ג מסותרה גירה דפתן מ"מ גזירת ביבולין לא כותרה בכללה וכו' לא הוה היתר בשום מקום תלילה דשתי גזירות הוו דגזירות איסור פתח האם אחד מ"ח דברים שגזירי תלמודי שמיא והלל וגזירת ביבולי ע"א קדמא זמן רב ופשוט איסורו בכל ישראל עד שרלה מ"ד בגמרא להביא מן הפסוק דביבולין אסור מן החזרה ו: סיק דקרא אשמכתא בעלמא אח ע"ש. אם כן אין בזה מקום לדמות ביבולין לחלת ח"ל ואי אפשר לומר דמה שכתב כיון שאין איסורו הוה בכל היינו